

IN NOM. SAC. SANCT. TRINIT.
DISPUTATIO PHILOSOPHICA,

CONCORDIAM

EAMQUE INTER
FRATRES præcipuè RÅRAM
Exhibens,

Quam
Consentiente Ampl. FACULT. PHIL:
Et Moderante

Viro Adm. Reverendo & Amplissimo,

Dn. M. JOHANN
MUNSTER

Philos. Pract. & Hist. Prof. Regio,
ac Pastore Lundoënsium.

PRO CLASSE MAGISTRI,

S. R. M. Alumnas

Johannes. W. Stecksenius Westro-Botnicus
Ventilandam sicut.

Ad diem 16 Decemb: 1705. in audit Max:

Aboe, exc: Joh: Wak.

SACRA TRINITATIS
HISTORIA ORALIA

GRATIANI

EDITIONIS TERTIAE

AD M.DC.XXVII

GRATIANI

EDITIONIS TERTIAE

HISTORIA ORALIA

GRATIANI

Vam dispari sorte primis
parentibus nobisq; conu-
nem ingredi lucem licuerit,
justo cui libet illorum tan-
ta tamq; ineffabilis feli-
citatis estimatori cognitus

judicatuqe per quam erit facile, presentemque
perverse vita conditionem atque arumnas qui-
bus coopertum est genus humanum aqua ju-
dici lance perpendenti, ex adverso, haud minus
illud innoscit: quippe quos palmam nobis in
innocentia statu non minus præripere quam
animantibus ceteris homines jam superemi-
nent, in confessio est, quorum usibus atque famu-
lito reliquas creaturas aeterna adstrinxit Sa-
pientia. Nam præter hominis corpus, sic nullo
suo enervandum vigore, viresque haud ulli ob-
noxias languori, qba in primævam naturam
humanam erant infusa, sapientia hominis so-
lidissimè nihil natura unquam prestatilius ac-
ceptum ferri potuisse: hancq; nulla non par-
ticipasset quoq; posteritas prerogativam, si mo-
do non pessima divinorum præceptorum eon-
templatrix Quidauia, sanctissimum corundem de-

bestata fuisset rigorem, atque obsequium ab-
 horruisset debitum, sed fidi legum custodie
 servet primi mortalium mancipassent, quos
 transversos enorme egit flagitium. Verum enim-
 vero, cum insolentia atque incredulitas Proto-
 plastrorum omnem exosa abjuransque pietatem,
 hoc exitio modo nihil non mali, jacturam pu-
 ta inestimabilem, introduxisset, ut Cœlum
 quod hauriret durum esset, aureque quam al-
 braheret venenum invectum fuerit: ut terram
 liliis fragrantissimis consitam ceu lue præsen-
 tissima damnum omnis generis inundaret; en-
 corpus hominis & principiorum ad id concur-
 rentium concordiam validissimum, nec mancum,
 nec caducum antea factum miro infectum esse
 modo, morbisque in hoc vita studio expositum
 est innumeris: non denique minima est dicta
 mortalium calamitas, que hominem molesto
 lassat pondere in acquirendis vita necessariis
 atque quasitis tuendis,, quibus nudus & va-
 cius non minus quam illarum indigas in mi-
 seram banc lucem is ipse prodit, unde appareat,
 criminis suo prærepta sibi naturæ beneficia, nul-
 lis reliquorum animantium denegata: utpote
 quæ indumentis corporum necessariis naturæ

numere etiam in utero materno instruuntur,
& cibo largiter vescuntur ubique fere obvio:
nec derogata homini arrogantiae causa eminen-
tiora fortunae corporisque bona, largo quodam
fænore pristinus animi vigor compensare resar-
cireque valet: videlicet, qui non tantum nibil
cepit incrementi, sed eius nervos mirum in
modum vesania præscidit fastus: voluntas quo-
que tetricorum percita agitataque lenoci-
niorum imperu, instigante ab una parte dra-
bolo, & illucente ab altera libidinum æstu, sic
voluptatibus pessundata est, ut studium cor-
poris cultui animæ præferri singulari oblecta-
retur modo: idcirco cum vero optime quadraro
constat, quod de homine memorie proditum
est, dici que, prob dolor! solet, duplice scilicet eum
laborare morbo, veri puta ayvoꝝ & appetitus
ǣḡiaꝝ, sic ut quilibet mortalium illud tolvi-
spūλητον Medea cedro dignissimum ingeni-
ware necesse babeat

... -- video meliora proboque
deteriora sequor -- .. -

His malis, avaritia, rapina, cædes fraudes qui-
bus proximum frivolis de causis circumvenire
improbi admituntur, suum ortum debent: un-

de, neque scelus, neque nefas, nec denique ultam turpitudinis notam metuentes perniciosi homines, quibusvis suis technis atque dolis seditiones in populum ferere consuevere: Mortarium itaque vita infinitis ehen! exposita est periculis: insidiatur enim semper immanis audacia maximo astutia tranquillitati placidaq; otio, atq; invidet perdita malitia virtuti operantibus sua premia. Cumque mibi incumbat ex tenebre Constitutionum Academicarum aliquam materiam publ. dare luci; itaque ad nrum ilorum quorum interest, hoc quidquid est exercitii de concordia & quidem ea potissimum inter fratres rara, disquisitioni submittendum esse Academicæ & qvum justumque fore censui, qui brevitali quam mibi non minus res angusta domi quam tempus imperat summae ligans, equanimitate B. L. fresus tuâ meliorem censuram exceptare sperare que ausim; cuius rei repulsam si me non tulisse animadvertero, Candido Tuo Amori parâme vicissim fieri senties, qui pro singulari animi Tui favore conatibus nosris favendo, tanto Tuo Studio & mihi, & aliis, in majoribus postbac audendis atque suscipiendis, calcar addis. B. V.

THES.

Dum exactiori mentis indagine pristina tempora cum his seculis collata, quæ nobis terminare ingredique contigit, ponderamus, moresque hominum penitus non nihil reputamus, rem forsan auribus quorundam paradoxam, attamen omni subducto dubio, verissimam, animadversuri, scilicet dissensiones tantas ceu certissima propidiem intereuntis mundi portenta, in ultima hac ejusdem senecta, disseminatas esse, quantas reliquorum seculorum homines nescivere, quasque ipsos temporum scriptores, tam sacros, quam profanos, ceu sentinam omnium malorum, ruinamque communem execratos fuisse cernimus; ut illud, quod fando non minus quam legendi accepimus, alto involvamus silentio, quam immensis praæconiis, ex adverso, concordiam commendarunt, utilitatemque ab ea resultantem toti divulgarunt posteritati. Si enim loca propinqua pariter ac dissipata regiones exoticas, principatus remotissimos, imperia vicina, regnaque universa, quæ in sua superficie gerit terra, vel cœli ambitu unquam continentur, contemplemur, quam merita virtutis suis, seculi mores: eadem pessum dedere? quam rara ibi

concordia, quā divinus salubriusque tamen
mundus non videt? quam parum varias hu-
manæ fragilitatis vicissitudines ex neglectu tam
commendandæ virtutis erumpentes, horrent?
quas tamen in suis visceribus qvovis toxicō pejo-
res experiri coguntur: strepitu atque tumultu
omnia itaque mista sunt; & consenserente con-
cordia atque lacertos movente discordia, divi-
na humanaque promiscua cernas: imò sicuti vi-
guerit, nec omnibus penitus exulaverit locis
concordia, majori censemur digna admiratione,
quam Crœsi opulentia inexhaustis referta the-
sauris: quam Babilonici Semiramidis muri:
quam Colossus solis, tantaque alia grandia ope-
rum, quorum pluscula fabulis, quam verita-
ti propiora etiam hodie apud nos circumfe-
runtur.

THES. II.

Cum plurimi hominum frequenti flagitio-
rum usu audaces atque effrenes, malè sana
in aliorum hominum internacionem consilia
agitare, armaque induere nefanda gestiant, tran-
quillum proinde, quantum in illis est, homi-
num statum, latrociniis atque lanienis fæda-
tum, præcipitem daturi; hinc tot tantisque
malis, innumerisque inde enascentibus ærumnis
occursuri, qui tranquillitati vitæ vacare fata-
gunt

gunt, didicerunt assiduitate malorum mūtuā
 mortalium ambire patrocinia, quæ pacta so-
 cietate ad communis indigentiae levamen inju-
 riarumque extirpationem admodum utilia esse
 solent: talis autem reipublicæ status est fie-
 sum quasi propugnaculum, quod privatas res
 atque fortunas non minus quam publicam fe-
 licitatem servat illæsas, ubi floret justitia, vi-
 get concordia, & exercetur debita officiorum
 & rerum communio inter sancto hoc fædere
 junctos, magnam & bonam laudis suæ par-
 tem in claris igitur viris, utilitatis plenissimum
 hocce concordiz studium merito reponit, qvam
 nulla in posterum obliteratura erit ætæs, cum
 concordiam in dictis non minus ac factis con-
 spicuam, æterna comprehendat memoria: quo
 itaque majoribus exrolluntur encomiis concor-
 diae studentes, quoque gratius horum nomina
 ad seram usqve transmituntur posteritatem,
 eo magis singulis, maxime sacris collustratis
 literis convenit, sedulam huic virtuti ejusqve
 servandæ, navare operam: utpote quorum ani-
 mi ad recti honestique cultum non minus viva
 CHRISTI imagine, discipulorumqus ejus exem-
 plo, qvam severissimis monitis accenduntur,
 alliciuntur, pertribuntur,

Thes,

Concordiam itaqve fratrum raram, rudi li-
cet Minervâ adumbraturi, non tamen con-
fensum exquisitissimum, nullisqye unquam ob-
noxium vicibus, sive nec levî, nec ullo minime
intercedente dissensu turbandum, nomine con-
cordiae strictè intelligimus: quæ quidem à no-
bis in hoc mundi senio malorumque omnium
colluvie viventibus, votis exoptari vix autem
reapte sperari potest. sicut etenim aëris impres-
siones corporumque humores facilimè mu-
tantur; sic etiam affectiones hominum eorum-
que inclinationes & voluntates sæpe mirabili-
ter & levî momento sunt variæ diversæ, mul-
tiplices, præcipue in iis, qui affectibus potius
rapiuntur, quam ratione reguntur: unde fit,
ut vel exiguus inter amicissimos quoque dis-
sensus, subinde vel minimis de causis, fæpenu-
mero in odium erumpat implacabile, atque
pravæ suspicionis terribiliumque simultatum
fomes existit. Adhæc, quoniam nullus nostrum
adeo sit felix, ut vitam omni criminis culpaq,
infontem, in tantâ hac imbecillitate agere que-
at. quippe peccati labे miserrime deformati
nostrî protoplasti depravatam suam naturam
suamque malitiam in cunctam derivarunt po-
steritatem, quarum nos singuli quoquē parti-
cipes

cipes facti sumus: hinc cum mores emendare
 næuosque tollere sive sanguine, sive amicitiæ
 vinculo conjunctissimorum quoque aduitimur,
 hi sui commonefacti erroris admonitionisque
 impatientes, saepius præcipiti accenduntur irâ;
 quæ tamen indignatio apud bonos cumprimis,
 te secum serius nonnihil persens, subito ali-
 quando in gratiam, suavissimamque familiaris-
 tam vertitur; nam ut rectè Comicus: *aman-*
zium ire amoris redintegratio est. Fraternis
 quapropter nunquam desistendum est monitis:
 Non enim detestabilius amicitiæ sinceræ vitium
 quam amicum in adulacionem sui familiaris com-
 positum esse; hinc præconiis dignissimum effa-
 tum Phocionis: *non potes me uti amico & af-*
fentatore; cui etiam calculum addit Cicero hisce
 suis verbis: *veræ amicitiæ proprium est mo-*
nere & moneri, alterum liberè & non asperè
 faciendum, alterum patienter suscipiendum.

THESS. IV.

Concordia, quæ certis suis alias continet
 debet cancellis, apud imprudentes, saepè ex-
 tra suos etiam se evolvit limites, dum justis
 ejusdem legibus migratis, homines nonnulli
 in amicitiæ oblectamentum, seipso, nimia le-
 vitate, amicis deridendos & contemnendos pro-
 pinant, turpi fœse subjicientes censuræ, dum

parva vel nulla existimationis habita ratione,
 non verbis, nec alio pacto insultus famæ in-
 fidantium reprimunt, sed ansam gravioribus
 suggerunt calumniis, quas tamen callido in-
 vento scilicet cavillationibus se subducendo,
 vel cuncta eorum, quæ criminis dantur mode-
 ste denegando, vel scommata per sales & face-
 tias in autorem retorquendo, vel denique me-
 liora suadendo, anticipare conveniret; Quidquid
 sit, procliviores tamen ad amicum palam lau-
 dandum clam verò erroris commonefacien-
 dum, erimus. Præprimis verò circumspetos
 nos esse oportet, in amicitia aliorum interiori
 ambienda, inquit minus notis in secretiorem
 nostram consociationem recipiendis: Quare
 non immerito præclaræ veterum ingenia ex-
 tollimus, quorum instituta ineundæ amicitiae
 hæc fuere: scilicet salis modium absumentum
 esse, cum homine, priusquam se ei quis ami-
 cum profiteatur: Hinc quoque Senec: *Tu o-
 nnia sum amico delibera, sed de ipso prius.*

THES. V.

Longius à vero concordie studio eos divaga-
 si animadvertisimus, quibus levissima vel nulla
 saepius fontica de causa excandescere proclivius
 est, quam ut junctum antea amicitie jus cogi-
 tent, dum vel despectus cujusdam, vel calumniæ
 dece-

decepti imagine, res serias jocosque pari mentionur & similatione, revocante illis in memoriam, mente male sibi conscientia, agitata scelerata, cuius impatientia amicissimos discicare gestiunt, inexpiabili, in perverteres amicos, postea ardentes odio. Alii rursus, inventeratam amicitiam, in erventiente novo amico, pertaseri, fraudis & obrectationis priorem amicum insimulant; Sicque amicitia, nullo inter conjunctos astu colenda, meritis nugis falsisque criminationibus expirat, quæ alias, sarta etaque inter eosdem maneret. Hinc egregie Sen: *Cum amicis breves rationes, longas aeternam amicitias tibi habendas memineris.* Non itaque familiaritatem eorum adpetere fas est, in quibus audacia, avaritia & libido pro virtute vigent, quosque manus & lingua sanguine civili & perjurio fœdatæ alunt, nec pudor nec pudicitia à cupiditate prava revocare valent: Nam licet animus insolens malarum artium hæc initio aspernatur, tamen quotidiano usu & illecebris facile contaminatur horum interveniente consortio, similisq; ejusmodi amicis efficitur.

Thes: VI.

Aκμὴν dum adrigisse videtur concordiae studium, communiter Amicitiae nomine insigniri, ardua evincunt eruditorum opera,

Cui tamen non aliqua æquipollat opuscula, dum vel nos ipsi de casibus aliorum etiam ignorantum inquis, quos fortuna dedit animi pendemus, teste Isocrate; ταῦτις μικροῖς ἀλυχίαις ἔκαστος ημῶν πόλη ἐίχε παθήματα. Hâc quoque sympathia, ut opinantur multi Philosophorum, myrtum oleæ, ulmumque viti, natura amicas esse voluit. Nec Amicitiae nomen meretur, vagus ille naturæ impulsus inter belluas illustris, quo suavi admodum adfatu sese invicem amplectuntur: Tam insignem illis caritatem indidisse & ingenerasse naturam admirabundi cerminus: fert altera alteri, si queat, suppetias, gestibus tuendi conatum haud obscuris indicans. Vix apud omnes fidem inventiet, quod experientia de tanto mutuo amore Delphinum testatum facit: utpote qui circum alios, de grege suo captivos, anxie discursunt, quos vel nimiâ velocitate, vel aliter imprudentius in arena hærere advertunt regresuque prohiberi. Nam magno boatu anxietateque vices horum deplorant, tantumque aliquando aquæ effundunt, ut in crescentibus undis, quarum detinentur inopia, libere regredi queant. Quæ denique major promptitudo juvandi ad superandos amnes, quam quæ in cer-

vis se exhibet? qvorum uni robustiori agmen
ductanti suo capite sequens innititur, & sic de-
inceps ordine reliqui: ita natantibus amnes
sunt faciliores transitu. Qui varii amoris ge-
stus, minime signa veræ amicitiae dici possunt.

THES. VII.

Vera itaque amicitia, homines solidi ju-
dicio & ratione, incoactaque voluntate
contrahit. Quæ ut spectata & fida sit, aliosque
ad se captandam invitet, non quovis delitescat
modo; sic enim animus alterius fœderi a-
llias arctissimo pronus, non minimum, in pe-
tendo jure familiaritatis, deprehendit obstaculi,
sed verbis se exerat, factis erumpat & mutuis
officiis in apricum prodeat. haud aliter, ac fa-
ctæ amicitiae, non sufficit tantum affectu verbis-
que bene multis cupidinem benefaciendi juvan-
diq; familiarem aperire, sed occasione facu ta-
eq; data, ut beneficia in eum re ipsa cumulemus,
jubet necessitas; ne ferventem amici amorem,
ab una parte suavioribus experimentis stabili-
tum, ex altera ulla ingratitudo vel segnis re-
ciproca referendi officia propensio, minuat pa-
cumque rumpat. Non enim nobis tantum,
sed proximo quoque nati sumus, neque dona
solum nobis, sed & illi accepimus; reputantes
quæ-

quæcunque habemus & possumus ad amici salutem dirigenda: nostra enim fiunt per communicationem alterius: Quare & Socrates. Illi amici adsociabuntur, qui beneficentia beneficentibus non inferiores sunt. Nam beneficia ubique excipere non rependere, animi ingratissime qvis non judicet: amico bene velle, non vero benefacere est dilectio & affectio fructu & effectu carens. Quippe licet saepe gratior sit affectus quam effectus, tamen hic cum illo coniungendus: sic mens condoleat ut manus superetas ferat. Apte igitur Sen: Qui gratus futurus est, statim dum excipit beneficia de reddendis cogitat.

THES. VIII.

Cum omnibus obvium sit, quod & nostris commodis detimentisque didicimus, quantum inimicitiis cuncta interturbantibus amicitia antistet, hinc inter quos coalescat paucis dispiciemus. Conflatur haec inter eos, quibus par ætas, vel paulo superior inferiore contigit, vel quibus eandem vitam & qualiterque dignitatem sors indulxit, appellaturque *Sociales*, Cum vero inter juvenes hominesq; in flore ætatis constitutos sit, tum ob jucundam comitatem

tem, singularem adfabilitatem, & conversationis
svavitatem, qvam conjunctam habet, *Iucunda*
nominanda venit: Sin inter eminentioris sor-
tis homines contrahatur, *Politica* dicitur. Si
spe lucri jungatur adquè commodum unice re-
feratur *Utile* audit, Huic omnia ferè vilia, ut
probitas, pudor, fides, &c. Qvippe illi studen-
tibus, plus utile quam honestas est cordi, quā
aliud clausum pectore aliud lingua gerunt,
plus vultus spei dat, quam animus rei, quippe
ex lucro pendet: stabilis, dum lucrum & spes
opum ostenditur, illa vēdō cessante, corruit.
Siequè virtutem res vincit, animus pve ab ho-
nesto ad vitia defieit. Cumquè virtuti unica
eaquè ardua sit via quam difficultates diversi-
modè obsident: hinc quotquot eam premune-
atqvè probos, honestam societatem quærendo,
emulantur, boni viri audiunt, amicitiamqvè
colunt perfectam. Adposite ergo ad hanc nos
hortatur Apost. Rom: 12.10. η ἀγάπη ἀνυ-
ξεῖ, & Socrates. Amici quærendi sunt
convenientes in voluptatibus qua corpore percipi-
antur, quiqüe juramenta servant. Non
itaque facta amicitia magis ad usum nostrum
quam commoda ejus quem eximie diligimus,
referenda.

THE. IX.

Cum itaque omnium virtutum receptaculum
sic amicitia, quas fovet, & quibus sublati
illa perit, suffragante Cie: dicente: *Sine vir-
tute amicitia nullo pacto esse posset.* Inde &
perfecta amicitia non adeo crebro se oculis no-
stris offert. Certe plus ne decoris & honesti an-
flagitii in amicitia hodierni temporis cernas
non constat?

Rari etenim boni . . .

Juxta illud Plutarchi: Σπάνιον καὶ δυσέργετον ἔστι
Φίλος βέβαιος. Cumque amicitia perfecta, fir-
mæ basi, virtuti pœta, innixa sit, constans
utique & diuturna manet, quæ nullis fortunæ
lusibus obnoxia est, sed suavi crebrâquè con-
versatione, quam Seneca coagulum esse amici-
tiae contendit, fulcitur. Hæc enim, non mi-
nus ad morum similitudinem, amicitiae admo-
dum utilem, quam perfectiorem virtutis mu-
tuæ cognitionem nos deducit, atque officiis
mutuis officia in nos collata compensat. Nam
idem velle atque idem nolle, ea demum est fir-
ma amicitia, teste Sall: Talis amicitia non
unquam majorem quam in adversis meretur
commendationem, dum patrocinari ami-
co depresso opè suā levare adnititur.

εἰς τὸν ἡδυστηραξία φίλων ἐλεγχος ἀψευδέσαζε.
 Et si eximie diligentie non convenit, aliquem
 ex prooresi suis irritare incitamentis, quam
 nefas ducemus amicum alienat opis solatiique
 indigentem offendisse, nec quovis subvenisse
 modo. Tanto enim perfectiores atque divinio-
 res sumus, quanto gravius alienos persentisci-
 mus dolores. Sic commune malum atque com-
 mune bonum: juxta illud Apostoli χαιρετι
 μετὰ χαιρόντων, καὶ κλαίειν μετὰ κλαίοντων
 Rom. 12. v. 15. Est enim divinum vere, mala,
 quorum obnoxium amicum depræhendimus
 cum commiseratione cognoscere, & eidem ex
 animo de secundis gratulari: Diabolicum ob-
 proximi mala læcari, & dolere ob bona.

THES. X.

Defectus concordiae *Inimicitia* dici cosuerit,
 cumque plus infensis obstinatiisque animis,
 quam vafris consiliis agitant mortales, atque
 reapse quoquaque modo proximum perditum
 eunt, improba molimina scelestaque facinora
 non effectui dantes, *Similes* appellatur. Sin
 vero malignitas manifesto erumpat modo, sic,
 ut insidiae, vel clanculum tendantur, vel et-
 iam suum effectum sortiantur, *Hosilitatis* no-
 men meretur. Nam licet rem rumoribus exa-

gitatam de insidiis sibi factis maturatisque ne
 saluti suæ officiat impendens malum, quorum
 interest antecapiant, tamen insidiis adpetitus,
 non nisi hostes sibi vere judicat, quos eo ve-
 cordiæ processisse depræhendit, ut dolo atque
 astutiis suis eum circumveniant periculisque
 objectent. Cumque haud paucis saepe omnia
 alia cariora, quam decus atque virtus: hinc
 amicitiam, fidem, pactaque admodum vilia
 habere, multis inveterati moris esse solet, sic
 ut flagitii plenas multorum conversationes,
 percussaque foedera animadvertis; atque an-
 magis suis commodis, quam amici incommo-
 dis prætextu initæ amicitiæ studeant, parum
 pateat. Hi videri, quam esse boni amici virique,
 malunt. Non denique promptius hac tempe-
 state parant, quam prosequuntur maleficia
 maligni; & æs grande alienum constare, atq;
 quovis, homines, mode, traducere, non can-
 tum seculi nostri viris, magna videtur pru-
 dentia, sed & majori dicitur laudi, quam si
 animo hæcce agitarent, atque avida mente
 bonis aliorum inhiarent: hinc querelæ de
 injuriis: odia atque intestina bella de possessi-
 onibus, præter externa, quæ nos super plus
 vexarunt; Quis enim, ut paucis me expedi-
 am, nostrum ignorabit, quo in extremo pa-
 tria

tria sita est, quæ suis cultoribus, aris, focis,
atque veris suis parentibus, videt quinquennio
& quod superest, undiquaque vicinos insidias
struere, bellumque in suam desolationem con-
flatum esse: quippe cui luctandum erit cum
finitimis, latissimeque per orbem terrarum
arma circumferre cogitur ad repellendum ju-
gum sibi intentatum: Hinc Pater Patriæ, ju-
ventute & robore virotum, in equis armisque
divisis, ad subita bella pro nobis, patria, suo
regno, à teneris, ut ajunt, unguiculis excu-
bare compulsus est.

THES: XI.

Amicitiæ intimæ nec per mortem dissolutæ,
illustria exempla nobis imitanda, non mi-
nus sacræ quam profanæ historiæ suppeditant
subministrantquè, quæ si sigillatim parem
enumerare, tempus quam res maturius deseret:
unicum tamen quod potissimum commendan-
tur, de sacro codice adducere nobis sufficiat:
Quantum itaque veræ amicitiæ laude suo ævo
floruerint David & Jonathan, sacrarum lite-
rarum illustrissima monumenta testimonium
sunt: utpote quæ evincunt eos exactissimo
familiaritatis vinculo constrictos fuisse, quo-
rum ille tanti, Jonathanis amorem, quo in i-

psūm vehementissime arsūt, fecerat, ut eum,
 ceu suavissimum tervidissimumque, fœmina-
 gen amori prælatum voluerit. Hic vero ma-
 jori æstimatione factam amicitiam, præ pa-
 terna gratia, quâ sic excidebat, pensavit. Iſti
 constantissimæ amicitiæ exemplo è sacra pe-
 titio historia, aliud non levioris minorisque
 fiduci specimen, quod à profana, de Oreste mu-
 tuati fuimus, subnequemus: Is enim pro Pylade
 homine sibi amicissimo, vitæ discrimen subi-
 ze non detrectaverat. Nec aliam Damonem &c
 Pythiam coluisse amicitiam accepimus: Quip-
 pe, destinante, uni horum necis diem, Dio-
 nysio Tyranno, veniaque abeundi, rerum sua-
 rum disponendarum gratia, imperatâ, eo
 quod alter ob fidem se atque vatem, loco a-
 mici itineri se accingentis, sickeret; verum e-
 nimvero morti damnatus, tempestivo suo ad-
 ventu, amicum suo loco mortis reum, vitæ peri-
 culo exemit; exemploq; firmissimæ amicitiæ tam
 horrendo probatæ modo, quod admirabundus
 Tyrannus suspexit, seipsum à morte vindica-
 cavit, utpote qui hujusmodi consortio vitæ
 flagrans, amicitiam horum ambivit. Verum
 supersedere ulteriori labore, pro probanda
 firma solidaque quotundam hominum amici-
 tia, animus est, ἀς εν περόδῳ hanc iſtis ex-
 plis

emplis stabilisse juvabit: Nos vero instituti propositique memores, prolixitati vacare nos lumus, ad alterum membrum perrecturi.

MEMBRUM SECUNDUM.

THESES: I.

Ostenso jam, quam æquum sit justumque, in vita consortio intime amicis uti, quos neque maledictis lacerare, neque bona invide-re, neque consilio factisque perditum ire con-venit: verum honore uti par est eos prosequi; diversissimo ab illis instituto, qui amicæ con-versationis odio, per dedecora omnia mutari student, quo turba & seditionibus sine cura alantur. Multo acrius tamen fratribus adni-tendum esse censemus, sanguine & quadam nascendi sorte ad amicitiam devinctis, mutuo amore reliquis hominibus præstare, atque sinceram invicem amicitiam colere. Cui no-stre sententiæ adsensum præbet Plutarchus his verbis: *Id omnibus est manifestum, naturam, ex uno semine & principio duos, tres, aut etiam plures fratres gignere, non discor-die aut repugnantia causa, sed ut separati facilius se mutuo adjuvarent.* Quod si non faciunt, non differunt à pedibus invicem se supplantantibus aut digitis contra naturam,

mutuo se implicantibus ac distorquentibus.
 Et ut laude tantæ virtutis, priscis temporibus
 non parum inclinasse nobisque antecelluisse
 germanos fratres accepimus, utpote qui in-
 juriis in vita communi, circa diversa
 negotia illatas flocciferunt; ita nihil suo ævo
 calamitosius, nihilque majori querela dignius,
 quam fratres se invicem odio prosequi, illis
 fuisse suspicamur, adjiciente huic rei suo tem-
 pore calculum. Plut: dicente: *Non minus ra-*
ram fratrum amicitiam video esse: quam fu-
erunt quondam fratrum odia: & hodie homi-
nes, si incident in fratres probos, haud aliter
eos admirantur atque Malonidas illos quorum
corpora in unum coaluisse existimatum fuit.
Ut denique eo melius fidem inveniat adsertio
nosta haec tenus testimoniis suffulta, plurimo-
rum quoque aliorum exemplis eam ulterius
corrobore, neque indignum, neque præsenti
labori incongruum fore rati sumus. Id enim
nos res ordoque admonent.

THES. II.

Dum sacras historicæ scriptioris partes, eas,
 quæ res antiquissimas primamque mundi
 originem tradunt atque complectuntur, repli-
 camus, quid tristius obvenire potest, quam
 primæ ætatis memoria? quam primorum fra-
 trum

erum dissidium? quam Caini fratricidæ recordatio? Gen. 4. Quippe is, natu major, infestiorum fratrem Abelem sibi invisum, suis blandimentis in solitudinem deductum & evocatum, alta dissimulatione consilium cum opprimendi, premens, incautum sic, per insidias, omnibus remotis lictum arbitris, quod DEO cariorem sibi prælatum fratrem animadverteret, è medio sustulit; atque sic invidiæ æmulationisque certamen inter fratres, par fratum in tanta hominum inopia disjunxit dissipavitque. Facinus, cheu! præfracti animi in germanum fratrem horribilissimum simul ac nequissimum! spectaculum toti posteritati admodum detestabile! luctus parentum inagens, mœror cristiissimus! furor effrenis dementisque mentis! humanæ invidiæ execrabile exemplum vindictæque impiæ effectum,

THES. III.

Huic exemplo aliud haud absimile adnecemus. Pari recordia fratrem suum Jacobum Esavus mactasset, injuriis ejus exagitatus, quas accepisse se, persuasus est, Quod frater jubente matre, paternam benedictionem sibi decretam, dum ipse per saltus densissimos præruptosque montes, suis venabulis telisque feras

scita-

sectaretur, ad edulia inde Patri decrepito præ-
 paranda, interciperet; nisi res suboluisset Re-
 beccæ, quæ certior de insidiis filio minori pa-
 ratis facta, in Mesopotamiam eundem ad a-
 vunculum Labanem ablegavit. Quippe Esa-
 yum tanto odio fratrem suum Jacobum pro-
 secutum fuisse, deque ἐὐλογίᾳ illi facta sic ex-
 canduisse liquet, ut consilia hunc interficiendi
 inierit. Nec Jacobum ad patrium solum re-
 ducem melius excepisset, agmine Quadringen-
 torum virorum stipatus in procinctu itineris,
 nisi cogitatum parricidium antecaptum fuisse
 præmisso munere, atque indignationem do-
 num expiasset. Non solidiorem amicitiam in-
 ter Jacobi filios extitisse, dum ejus memineri-
 mus, opportune occurrit memorandum.
 Namque fratres ætate grandiores illum fovea-
 clausum, loco tenebris & que inculto ac facie
 terribili, extinguere, fraternumque animum
 parricidio fædere, adnixi fuere; irritum ta-
 men inceptum horum factum esse constat, dum
 illi in ultimo vitæ discrimine constituto alium
 vitæ exitum destinarunt, extractumque vende-
 ze, & pretium hominis in sua commoda re-
 ferenda esse maluerunt, quam inedia macera-
 tum sineque omni sua utilitate mori adigere.
 Hinc prætervehentibus Ismaelitis fratrem tra-
 dunt,

dunt, durissimæ quæ servituti mancipant ob-
stringuntque, quæ aditu illi non potuit esse
facilior quam anima amissu pro libertate facilis.

THESS. IV.

Quoniam verò properare tempus monet, uni-
cum vel alterum adhuc exemplum ex sa-
cris depromtum adponemus. Concordia Jora-
mi reliquorumque sex filiorum Josaphat, quam-
vis ad tuendum imperium cā vinculum fortius
non reperiatur, tamen sæva regnandi libidine,
ruptam fuisse deprehendimus. Nam, indice
Sp: DEI 2. Parali 21. v: 1 &c., Josaphat morte
functo, variis genitoris muneribus, auro puta
aliisque benè multis thesauris pretiosissimis, lo-
cupletati sunt filii, ut etiam singuli suis impe-
rarent civitatibus: summum v. imperium atquè
regni administratio, consensu non minus pa-
terno, quam jure hæreditario in primogeni-
tum Joramum transiit. Confirmato verò re-
gno, is, invidiæ odiique stimulis agitatus, in
suos uterinos fratres plusquam belluina ferocia
insurgit, eorumque latera jugulaque, de se ni-
hil mali meritorum, gladio haurit feritque, &
sic jus sacrum pariter ac humanum violare at-
que contaminare consultius duxit, quam re-
gnandi cupiditate cedere, cui tamen, re rectius

D

per-

perpensiā, nil derogatum fuisset, si illi superstites, vitam sub ejus imperio egissent, potuissetque satius ad alios, per orbem terrarum arma circumferre, si sese regnum suum minime capere, vel opes sibi non sufficere putasset, quam fratres suis bonis exutos, ingenti cæde prosternere: Verum meritas tam horrendi sui facinoris dedit pependitque pœnas: Nam Arambum & Philistæorum non ferens impetum, omni regia ditique suppellestile multatus est, atque uxoribus liberisque omnibus, excepto Joahas, orbatus, fatali ingruente morbo, ancipiū malo circumventus, mortem diu satis opperiri necesse habuit.

THES. V.

Verum aliorum quoque impudentissimorum fratrum facta, qvibus suo ævo, interclusam omnem fraternam concordiam reddiderunt, atque vehementius in alios invecti, quam aliis hominibus, nedum fratribus in fratres fas est, commemoratione bene multa adhuc sacræ codex ad posteros transmisit. Extant enim documenta tantæ impietatis perplurima, quæ ut in ullo major quam in Abimelecho extiterit atque Absalone, vereor: Quorum ille, ingenti clade, simulac ad fastigium regium perveniebat

bat, 70 fratres super uno lapide obtrivit; verum enim vero par pari justa DEI vindicta relatum: Cervice etenim graviter ista contusaque comminuto molari lapide, semianimis adminiculum armigeti implorat, ut stricto sese peteret gladio: Qui mucrone latus hauriens Domini sui, proprio ipius iussu, eundem mortuum, ante suos foemellaque pedes procumbentem reliquit, quæ tam certo iectu, utpote libero nisu saxum in eum demisit devolvitque; sic ut nescias an terribilis in funere adparuerit adactum armigeri acinace patentissimum vulnus, an illisum atq; pullu lapidis contusum caput. Absalon vero exceptos filios regis magnifico conviviorum adparatu, nihil pensi, nihil moderati habuit, dum Ammonem, nihil mali metuentem, inter pocula obtruncat: verum cum eo dementia pervicaciaque perventum esset, ut arma nefanda adversus Patrem capesseret, tam prælio sibi infeliciter gesto, fugam subornans, quercus ramis involutus capillo, tribus spiculis Joabi percussus perfossusque expiravit: dignum equidem viro inopinatum tristeque suum fatum.

THES. VI.

Jam vero meditatione horum exemplorum, quæ prolixius sacræ literæ nobis delineant, ad alia apud profanos memoriz mandata, pro-

ximum est ut penetremus: Quo delectus atque
 savitas in utrisque nobis adpareat. Ahasuerum qui alias Cambyses dicitur, excedente
 è vivis Cyro Patre ejus, licentius atque durius
 sese gessisse accepimus, quod in nimia indul-
 gentia, præpedito implicitoque tot tantisque
 bellis parente, adoleverit, ut filii educationi
 non vacaret illi attendere, atque rationem bo-
 næ ejus institutionis habere. Hic igitur, editis
 in adolescentia horrendis pessimisque facinori-
 bus, & enervata atque exhausta multitudine
 plebis innumeris exactiōibus, fratri suo Ar-
 taxerxi superioris Asiz præsidi, quem Xenos-
 phon Tanyoxaren, Ctesias Tanyoxerxen, He-
 rodotus Smerdin nominat, adeo iniquus ex-
 stitit, ut eum insidiarum, imperio sibique facta-
 rum insimularet, eumque sic mendaciis ca-
 lumiisque oneratum ad se vocaret, qui cum
 cessaret, nec protinus compareret vocatus,
 magis ejus incurrit odium; Tandem tamen
 irā in rabiem versa, ut tertia vice accitus ad-
 ventaret, fauces offocandas præbere coactus est,
 imprudentis sui adventus solvens pœnas. Cum
 que substituisset pro eo Magum, interemti spe-
 ciem supra quod credibile nomenque gerentem,
 quinquennium cædes Marrem aliosque amicos
 latuit, detegto verò postero dein tempore,

facinore, sororem, lugubri ululatu fratrem deplorantem, gravidam necavit; quamvis postulata in matrimonium, illi obsequentior jucundiorque, quam fratri par esset, existiterit; parricidium sic parricidio adcumulans atque adjiciens, exemplum summæ improbitatis in seræ posteritatis detestationem proponendum.

THES. VII.

Quam dura immanitate Darius Ochus Artaxerxis Mnemonis filius, Persico imperiosum summa rerum illi tradita esset, præsidebat, haud pauci subditorum innocentissimo suo cruce experti sunt, Annaliumque fides nobis retulit. Nam patefacta conjuratione, in exitium atque internacionem Patris, per filium suum natu maximum Datium excitata, regnum in honorem obsequii præstiti, industriæque non minus ex bona indole conceptæ, quam suis experimentis comprobatae, ultro huic oblatum est. Admoto verò illi ad tantum honoris culmen, haud absurdum visum fuit nomen Artaxerxis, indicium paternæ virtutis participare, quo hujus recordatio atque memoria, ad honestissimorum morum imitationem virtuti veluti nato, calcar adjiceret: Verum adultâ ætate, virtuosam vitam aversatus, à patris mo-

ribus sic degeneravit, ut nomen virtutibus destinatum, quibus inclaretens patens illud adeptus fuit, impie atque præpostere in se derivatum fuisse proderet: Nam in virginum Matronarumque delectu, luxus atque otia agitans, luxuria debellatus est: quippe quem pessimus ejus animi impetus, ab honestatis trahite in superbiam atque saevitiam præcipitia detulit: Hinc vitiis aliis bene multis indulgendo, strage etiam ingenti, inter regni initia, regiam implevit, neque ætatis ulla aut sexus motus misericordia. Hic neque contentus fuit Princes capitali supplicio plectere, actis ejus obstrepentes, sed & pari modo in fratres metu factionis animadversum est. Quinimo adversus omnes obliquus, licet de innocentia constaret, in eos acriter insurrexit, quorum fortunam detrectabat: Nomen itaque sibi peperit immortale, quod omnes Persarum reges crudelitate superaret.

THES. VIII.

Sed plura hujusmodi exempla mihi adducta ero, aliorum non esse adcurrentum nisi ad C: Caligulam, Antoniumque Caracallam censem, cum illos exutos humana natura, bellum assumisse videam. Nam de ejus vitiis præprimis ut paucis agam, nescio an queat quid-

quidquam turpius exprimi atque dici, quod non maleficia ejus longè excedant; vel an de-
ceat quædam eorum repetere, atque adterre,
quæ memoriae prodita de eo sunt? nisi fortè
improbi, hujus infamiae metu, tam impia scele-
ratissimaque facta, declinare discant. Nam, ut
illud taceam, quod de familiarissimis maxima
sævitia supplicium exegit & M: Silanum soce-
rum novacula gulam scindere compulit;
facta stupri consuetudine cum tribus sorori-
bus, duas earum Agrippinam & Livillam, cum
fato concessisset tertia, in insulas Pontias dedu-
ctas, exilio multavit, fratremque Tiberium in-
opinantem necavit, humanum sanguinem nun-
quam suo ævo majorem faciens quam aquam,
ita ut an vita, ejus clade fuerit funestior, an
omnium aliorum vitiorum experimentis tur-
pior plane nescias. Neque intermittam, quin
brevitate qua unquam fieri potest hujus tetiges-
tro vitia, qui ambo non inconvenienter con-
junguntur, cum utriusque cædibus nullus sit
finis. Despectum itaque fratrem Getam men-
daciisque suis traductum, quasi in caput eo-
jus conspirans regnum agitaret, cum aliter
eum vita privare nequiret, propter jusjurandum
quo se exercitus obstrinxerat, de fide non
cuiquam Severi liberorum rumpenda, astute
accer-

accessum, quasi lites in præsentia Matri componendæ essent, in hujus finu cum confudit, ita ut non modo sanguine suo turpiter madentem, attonita stupensque Mater vidit, sed etiam anhelantem suum implorare auxilium audivit; Præterquam quod in ipsa cæde grave etiam vulnus matri inflatum est. Neque solum non abhorruit ab istoc parricidio, sed & ad placitum ejus, amicorum, omniumque qui à partibus fratris steterant, exitio quos 20000 hominum fuisse Dion contendit, parentatum est.

THESS. IX.

Fuere hæc non solum cædes fratrum & eversiones depiorandæ regnum. Hic enim libido regnandi imperatorum, strage subditorum compensata est. Imperator Philippus optimis quibusvis laudibus extollendus (fuisse namque eum magnanimum, sapientem, atque moderatum Principem legimus) cum utcunque morbo correptus plurimis tamen revera curis negotiisque, quibus res per Italiam, Germaniamque compositurus distractus fuerat, languidus decessusque Bambergam secessisset, quo vacuus curarum sese ex parte refocillaret atque curandi corporis gratia phlebotomia uti posset,

seclâ

sextā itaque die quodam venā, hilariores institutum sermones, Henricum Truchesium convocat, cum & frater ejus Otto Widelbachius cognomine Minor, cui Philippi munificentia Bavaria in potestatem cessisset, regnum adfertans, suum scelus insidiis mandat, qui conclave ejus dissimulato dolo ingressus, occasione parricidio commode oblata, - inchoatum nefas audacter perfecit, transfigendo pugione quem sub indumentis oculuerat, jugulum, ut exemplo animam efflaret. Sic odio maleficioque fratrem viavit veneficus percussor, quem caritate fraterna, juxtaque beneficiis vinci non posse vidit: moriturque alieno scelere, qui suo nec potuit vivere, nec mori.

§. X.

Verum hos jam duos præterea easus, quos coniunctim subdere nobis arridet, in pari fraternitatis contemtu odioque convenire videamus, quamvis dissimiles fortunæ lusus atque eventus eosdem reddiderint. Regem enim Cracum ætate gravem, atque duos relinquentem filios, cum anima defecisset, communi gentium consuetudine, suæque ætatis prærogativa, Cracus natu major ad regni fastigium elevatus est, cum cum præ altero regni leges, Publicæque

constitutiones insuper commendarent; verum regnandi amore detentus atque allectus frater junior Lechus, cum spatioas ambo fratres ingressi Sylvas die quodam per opaca nemora feras agitarent, fratrem suum pernicioſiſſimo iectu fraudulenter feriit, ut amplius vivere desierit, corpus ejus plurimis transfixum vulneribus, indeque manante sanguine fædiſſimum, inter virgulta in latibulum proximum projecit, atque à feris disceptum dilaniatumqve esse perhibuit, addito sceleri, quo fides major habetur, dolo, quasi identidem de tam truculento fratris obitu lacrimæ illi crumperent. Suffragiis itaque populi Rex inauguratus est, qui paſto post, emersa veritate, omnibus hinc invitus exutusque regno, mærore immodico contabuit. Inter fratres Godobertum Ticini egnantem & Bertanum Mediolani imperatorem filios Alberti Noni Longobardorum Regis, tanta simultas mutua intercessit, ut Godobertus Grimoaldum Ducem Beneventanum, fratrem oppressum, quo regnum ejus ipſi, offerretur, advocaret, qui copiis instructus Ticinum versus iter ingreditur, ibique Godobertum, ejusque filium vita spoliat, seditione ipſe succedens imperatori. hujusmodi casibus, ambo fratres imperiis inhiantes, functi sunt, quo-
rum

rum qui mortem fratri acceleravit, non magis illi quam sibi intulisse videtur: qui vero exercitum in fratribus perniciem conduxit, armatos in suum caput, fratre salvo, licitatus est.

THES. II.

Quoniam vero finem exemplorum, quæ in numero adhuc adferri possent, facere jubemur, nobis hæc vice sufficiat adjecisse, quod observare licet in infeliori cujusdam facili successu. Sublato morte Muschoviæ imperatore Woldimiro, filius ejus Borilus, princeps pietati pariter ac aliis virtutibus incumbens, Rex constitui meruit. Imperium fratris itaque agitans Svacopolchus fratrem insidiarum fraude circumventum, atque regno extorrem excipere cupiebat. Insidiis, itaque disponendis fascilimum videbatur, Borisum somno sopitum invadere. Igitur eum somno graviori oppressum, cubiculum nocte intrando, adortus est, atque lanceam sive hastam quam attulerat, in os ejus direxit, eriendo pium principem immatura morte rebus humanis, usibusque regni, telo deinde quod in manu habuit, in ejus armigerum eodem pernoctantem triclinio, contorto, ipsum pariliter interfecit. Cumque hæc feliciter atque ex animi sententia sib

dere cognosceret, in alterum fratrem Jobum
imperium facit, obtortaque gula, pari modo ma-
estat. Votis compos jam fuisse videretur, si eadem
impietate Jorislaum tollere valueret. Verum
is, saluti consulens suæ, milites, quantum potest,
conducere studet: id adminiculum atque suffu-
gium erat; fratricidia vindicaturus; neque se-
gnior alter ad comparandum militem. Itaque
collecta ab utraque parte modicâ manu, belli
discrimen adeunt, sed causa cadens amissisque
castris, ingenti superatur prælio Suadopolchus,
ubi maxima pars militum terga dare coacti
sumt & instantे urgenteq; acriter hoste, amni-
bus inviis absorbi, qui tranando amnem, cum
illis nulla alia spes effugii affulgeret, sibi salu-
tem quærerent. Vix tameu elapsus Suadopol-
chus suam salutem Regi Craco committit; sed
sequenti anno prælium lecta manu renovaturus
(quippe destituente primam spem fortuna, fu-
tura præsentibus potiora videbantur) pari for-
tuna certatum est: videlicet qui non nisi victus
inde discessit, in Poloniam rursus per turpem
fugam tendens. Verum morbo oppressus igno-
miniose occubuit, faciente absque omni pom-
pa & non nisi turpiter superstite fuso fugato-
que exereitu, illi justa mortuo. Non igitur ali-
ter mori potuit qui non aliter vixit. Plura iædet

exemplis adduxisse. Tertiam Monarchiam per-
volventi, innumeræ hujusmodi obvenient cæ-
des, de quibus temporibus egregie Plutarchus:
Familie Regum, scilicet post Alexandrum Ma-
gnum, penè omnes, frequentes habent liberorum,
frequentes etiam matrum neces & uxorum:
nam frarum parricidia, ut postularum geo-
meera sumunt, concedebantur, habebanturque
commune postulatum Gregium ad securitatem.

THES. XII.

Quo verò manifestius evadat atque plus ad-
pareat, nos ad concordiam fratrum mu-
tuam, apertissimis sacris exemplis, juxta
ac divinis oraculis obstrictos esse, paucissi-
mis hoc ostensuri sumus; I. Johan. 3. v. 10.
Πᾶς ὁ μὴ πιστὸν δικαιοσύνην ἔχειν ἐκ τῆς Θεᾶς,
καὶ ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ἀυτῆς. v. 14.
Ημεῖς διδάσκειν ὅν μετέβεβήκαμεν ἐκ τῆς Ια-
νάτης εἰς τὴν ζωὴν, ὅν ἀγαπῶμεν τὰς ἀδελφάς.
ὁ μὴ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν, μέντος εὐ τῷ Ιανάτῳ.
v. 15. πᾶς ὁ μισῶν τὸν ἀδελφὸν ἀυτῆς, ἀνθρώ-
πος θεός. & seqq: 16. 17. Similia habet:
C. 2. v. 10. ὁ ἀγαπῶν τὸν ἀδελφὸν ἀυτῆς, εὐ τῷ
Φωτὶ μέντος. v. 11. ὁ δὲ μισῶν τὸν ἀδελφὸν ἀυτῆς,
εὐ τῇ σκολίᾳ μέντος. &c C. 4. v. 20. Εἴπερ τις εἴ-
πει

πηροῦ ὅτε ἀγαπῶν τὸν Θεόν, καὶ τὸν ἀδελφὸν ἀντεῖ
μισῆ, ψεύσης ἐσίν. &c. Ι Thess: 4. v. 6. τὸ μὴ
ὑπερβαίνειν καὶ πλεονεκτεῖν ἢ τῷ περίγυματι τὸν
ἀδελφὸν ἀντεῖ. διὸν ἔκδικος ὁ κύρος τοῦ πάν-
των τέτων & v. 9. τοῖς δὲ τῆς Φιλαδέλφιας
ἢ χρείαν ἔχετε γράφειν ὑμῖν. ἀυτοὶ γὰρ ὑμεῖς
Θεοδέσιακτοί ἐστε, εἰς τὸ ἀγαπᾶν ἀλλήλους. Non
quidem ignoramus, omnes eti non germanos
fratres, ad amore sese mutuo amplectendum,
hic admoneri, tantum tamen abest, ut hi ex-
cludantur: ut potius præ aliis faciem ferre, sibi
incumbere, ex S. literis discant, quos natura
arctissimo familiaritatis vinculo connexuit, aīq;
ceteris hominibus constantissimi amoris ex-
emplar esse voluit. Quod & haud obscure in-
vuit D. Joh. in dictæ Epist. c. 3. v. 12.

MEMBRUM TERTIUM.

THES. I,

Patefacta jām per exempla nonnulla, haud
minus sacra, quam profana, μισαδελφία,
ostensisque vicissitudinibus fratrum discor-
dia excitis, quas maximis suis cum cladibus
conjunctas fuisse, saepius respl: experiri necesse
habuere, unanimati fratrum jam viam pan-
dere,

dere, concordiaque inter eos conservandæ maxima removere obstacula, proximum est, Cum omnia fratrum tollere odio unico vel altero monito viribus nostris nequaquam conveniat. Defunctis itaque parentibus, æquali mœrore, omnes orbati, de horum discessu, tamquam de communi malo atque dispendio, afficiantur, quo pravis suspicionibus æque obex ponatur, atque servorum aliorumque calumniis obviam situr, qui ut in intima hujus illiusque fratris amicitiam perveniant, non minimum operæ consumunt, atque aliter voti compotes non facti, sese in adulationem ejus, cuius favorem auctupari student, componunt, fictis hujus laudibus atque alterius vituperiis aures credulas, nugis meris deditas, complentes. Cumq; Quintil: teste declam: 231. fratrenitas nihil aliud sit quam divisus spiritus, Hinc fratres demortuis parentibus atque cognatis, tam afficiantur dolore unanimi, ut frater à fratre in communis lucta non discernatur.

THESS. II.

Indulgentibus uni plus quam alteri parentibus, infesto invisoque quibusvis maleficiis, eo vesaniæ progrediendum non est amato, ut majori fratris odio favori parentum velificari studeat

deat, atque avertendo cum à suo fratre, odio
inexplebilis incitamentum originemque se fa-
ciat offeratque, quin potius suo fratri adver-
sos parentes (etiam partem iræ in se transfe-
rendo) si quo modo queat placare, adlaboret,
laboribusque exantlatis assiduis, inexpibili
veluti accensos odio, pristino restituat amori.
Incumbente denique eo, deprecandis excusan-
disque delictis, etiam quam sera pœnitentia
animum ejus subiit, ostendat. Pavore vero &
formidine exanimato fratri suppetias ferat, a-
nimum scilicet justissimo dolore accensum de-
mulcendo: pravis rebus atque pessimis volu-
ptatibus intentum in virtutis tramitem dedu-
cendo, & quibusvis injuriis agitatum, suo pa-
trocino, arctis ejus rebus sublevando.

THES. III.

Cum vero eo pervenitum fuerit, ut distribu-
turi patrimonium sint fratres, nullam an-
sam præbeant justis querimoniis, expilate hæ-
reditatis. Sic enim litibus dissipantur illi, quo-
rum amicitia indies majora capere incrementa
debet. Faceat itaque avaritia: quæstus turpis,
gravis thesaurus; nec animos eorum invadens,
sic imperium obtineat, ut invitatis fratribus
sæteris, ad communes dicipliendos thesauros il-

los impellat, atque sic extorqeant fratres consortibus possessionum, plura quæ queant, quamquæ debeant, memores honoratissimum atque maximum de bonis paternis, amicitiam esse, atque præsidium optimi patrimonii: utpote quæ non auro, nec thesauris, neque armis, tam patratur, quam fide & officio paritur. Hanc ut nemo violet, portione satius bonorum cedat, quam lacerata astu atque furtis hæreditate, in eos insurgat, nedum palam arma aduersus eos moliatur, *Malè quippè parea male dilabuntur.* Liv: Neque alius alii amicior quam frater fratri erit. Alios fidos haud facile invenimus, si nostris hostes fuerimus.

THES. IV.

Denique fortunam alicujus, limis oculis semper adspiciunt maligni, juxta illud: *præstanti florenti quæ fortunæ invidetur,* hinc palam aliquo sibi præripi modo, aliquando fratres etiam indigne ferunt, itaque hujusmodi fratribus serio animo volvendum est, dum vel literarum splendore, frater unus præ aliis in clarescit, vel suis fortunis, qvibus floret, in claritudinem pervenit, vel animi corporisqve bonis supereminet: quod his non modo superat frater, sed & multi ac prope innumeri

alii quibus, te præstantioribus, si non invides,
quanto minus fratri: Mores enim cuique sui
plerumque fingunt fortunam. Corn: cui adsti-
pulatur Sallust: *Quisque faber sue fortuna.*
Aliis enim felicia quām fratri si voveris,
quām iōiquus rerum estimator audires? quām
copiosæ suavitatis oblivio te caperet? cui ta-
men domicili, in quo antequam natus etas,
habitasti, meminisse fas esset atq; infantiae tem-
poris, quod in incunabulis translegisti recordari.

THES. V.

Qui ex fratribus opulentia, ætate ac sapientia
aliis prior est, non inde insolecens, in fra-
tres superbe sibi arroget imperium: nec pro-
spera animos efferre sinat: sed dignitatem mo-
desta comitate & honeste sociandis sermonis
bus demissa, temperet, invidiamque claritatis co-
mitem sua affabilitate extenuet & discutiat. Fa-
miliaritas etenim inter virtutem vitiumque po-
sita, si salubri modo se habeat, præconia: si
quo non debuit, profuderit, repræhensionem
incretur. Nam temperandum ingenium, & se-
veritas miscenda comitati. Omnia oculis
auribusque hæc eo gratior est, quo inter fra-
tres supremæ infimæque fortis, nascendi quo-
dam casu contracta, incorrupta durare adpa-
reat, cum eo ipso ad honores evecti, suos fra-
tres

tres inferiores, ad amicitiam fraternitatis intime
colendam obstringant, atque altera spirare
& ad virtutem unice eniti, quodam iuo vivo in-
fallibilique honestatis documento conciunt,
quo in honorum ejusmodi consortium, quos
sibi conciliasset sua virtus atque industria, ad-
mittantur. Honestæ societatis participes se in-
vicem igitur factorisunt fratres, neque eosdem à
suis, consiliis, etiam si judicio rerumque usu
longe posteriores sint, excludant, vel imma-
turitatem ingenii despiciendo, vel ad consilia
temere, sua subnixi ingenii acrimonia, capes-
sanda festinando. Sepè enim velox consilium se-
quitur pænitentia: Seneca.

THES. VI.

Ambigendi causam, scurriles joci resque mi-
nimi momenti impuberibus & que ac adul-
tioribus non præbeant; nec dissidio orto, di-
rimendis litibus, ex composito uni alterive fra-
tri inimicos, litiumque avidos deligere justum
& quumque est arbitros. Illis enim sæpiissime o-
riginem debent majores dissensiones: Nam pes-
simi consultores ira atque cupidio sunt: atque
nemo non benignus est sui judex. Senec: hi
verò amplioribus rixis de industria faciem sub-
dunt, alterius damnum suum facientes lucrum
atque gaudium. Quemadmodum propellentis

bus & agitantibus ventis diffunduntur incēn-
dia; sic & hinc jurgia. Ne denique indignatio
annis juvenilibus concepta familiaritati ob sit,
fraternoq; amori prævaleat, à teneris adsuescant
animo facili culpam condonare, injuriasque per-
ferre, quo optimis vivendi moribus initiatis
contentiones sotipæ jaceant. Injuriarum enim
remedium est oblivio.

THES. VII.

Si quibus illata sibi injuria litigare svadeat
fratribus, de læsa justitia ambigere consul-
tius erit, quam odio alterius opprimendi mu-
tuo accendi. Igitur huic malo quo medicetur,
arbitros, yes ab utraque parte, optime com-
posituros arcessant: quibus, incidendæ litis cu-
ram agere, sic incumbit, ut justitia vigente,
reus causa cadat, & nulli sic facta injuria, ut
ardentissimo amore deinceps animi devincian-
tur ab alienati, quorum acerbissimum odium,
nisi tempestive deponitur atque sedatur, nævos
purgatu difficilimos imprimit: *Injuriæ enim*
altius quam merita descendunt: teste Sen: Py-
thagoræorum igitur viæ, optime nobis præ-
euntium, infistere convenit, qui si dicto aut
facto minus honestis, quempiam exasperassent,
ejus rei maximam dederunt operam, ut ante
occasum solis, in reconciliatae gratiæ pignus
dex-

dextram invicem offerre possent: congruit hoc institutum cum monito Apostoli Eph: 4. 26. Οὐαὶ γὰρ μη ἐπιδύετω ὁ πίστος παρεγγισμῷ ὑμῶν. Durante enim indignatione, etiam parvis principiis orta, animi accidunt, prolixaque materies simultatum suppeditatur, nisi præveniantur, parva enim scintilla sæpe concreta, magnum excitavit incendium. Curt: obstructis canalibus undarum, fluxum reprimis, exæstuantes non æque facile cohibus aquas.

THESS. VIII.

Servandæ amicitiae fratribus sinceræ, non minimum proporro prodest, vacare nos honestæ conversationi, amicorumque procurationi fratrum singulatibus usibus operantium: Quantum conversatio in informanda vita hominis valere solet, experientia edocet quilibet nostrum adtestari, si ita è re esset, posset. Mores enim induere pessimorum eos animadvertisimus, qui horum se adjungunt societati, quos natura malos, vitia quibus indulgent, nequissimos reddunt efficiuntque. Nam qui cum malis vivunt, adfricant sibi eorum vitia. Contra verò morum probitatem, miro modo generat comitemque habet pia cunctis commendanda conversatio. Facile optimam itaque vitæ instituenda rationem addiscunt fratres cum aliis pro-

bis amicis etiam converlantes, qui ut morum quadam varietate à se invicem non dispelluntur, communī cuidam conversationi piæque amicorum imitationi studeant. Hinc & frequens imitatio in mores transit. Hæc fratrum concordia, neque magis firma est, si non benevolentiam nostram in fratribus conjugem, liberos, soceros, adfines, benefactores &c. conferamus, nostraque beneficia, in diversissima eorum commoda, quocunque modo valemus, extare velimus.

THES. IX.

Cum non raro adsint adulatores, qui, ut odiā inter concordantes fratres instruant, ei qui præsens est blandiuntur, & cum admiratione laudum ejus sermonem instituunt, quo hic faciliores fictis suis obtrectationibus, quibus alteri detrahere student, præbeat aures; ita ex adverso, nec desunt, qui sic sermonem præparant, dum fratrem in discordiam vertere conantur, ut commonefaciant ipsum tot beneficiorū, quæ in fratrem sua munificentia contulerat, quorum ipsum non tantum ingratum debitorem extisse causantur, sed etiam, si ad eminentiorem evectus sit gradum, ejus insolentiam criminantur, scil: dum omnes ejus fortunam & industriam prædicant, facile sit, ut
is

is qui secundis rebus tumet, neglecto fratre,
cum eximioris sortis hominibus iodalitio jun-
gatur. Adcommode ergo Ovid: *Donec eris fe-
lix, malos numerabis amicos, Tempora si fue-
rint nubila, solus eris.* Hæc & alia sibi per-
suadere patiatur, qui suæ fratrisque dissidet con-
stantiæ, altiorique non perpendit judicio,
amicorum omnia esse communia, multo ma-
gis fratrū; Proinde nemo obliscatur se par-
ticipem esse, vel fraterni successus, vel infortunii,
qui nomen veri fratris alias vult sortiti,

THE. X.

Essent adhuc & merito istis plura quædam
monita, quæ facerent ad fratres in intimam
amicitiam perducendum atq; detinendum, adji-
cienda, nisi jam laborandum nobis magis esse
suspiciaremur, de facili nimiae in his forte pro-
lixitatis à te B: L: venia impetranda, quam
tanto magis me etiamnum impetraturum spe-
ro, quanto fraternitati, admonitiones non pa-
rum profint, servandæ, quæ sui oblitera vanis-
que agitata causis, in simulatum amorem at-
que potius apertum odium concedit: D E O-
ramen, quas possum maximas rependo gratias,
quod nec astu, nec dissidiis nostra interturbata
sit fraternitas, quæ ut decoris honestique me-
mor semper in posterum sic maneat, est quod
eun-

eundem supplices rogamus. De cætero, ex int̄imis cordis penetralibus vovemus, ut concordia in communi vitæ confortio humanæ, usquèquaquè floreat, nullisque præpediatur discordia, quo recuperata diutissime desiderata atque expetita pace, æque cum exortis atque indigenis concordes vitam traducemus. Denique devotissimas ad cœlos tendentes manus, succisisque genibus, pia vota pro felicissimo successu atque incolmitate Augustissimi Clementissimique REGIS Nostri CAROLI XII. nuncupaturi sumus, qui inter confertissima hostium tela, in hostili solo pro patriæ salute excubat, exulantem reducturus pacem atque nobis divinitus interceptam, quod receptui à sceleribus canere, vana nostra pectora lævæque nostræ mentes cercis indiciis, indignationis atque vindictæ d'vinæ gnatæ, intermisere. Longuntur victoriæ pene innumeræ atq; inæstimabiles, ut fretus justissima sua causa, suos hostes fuderit, quarum memores pariter ac variorum nobis præstitorum beneficiorum, hacce gratiarum actione claudimus.

Ps. 40. v. 17.

תָמִיד וְגֶרֶל וְחוֹזֵן :

